

ВІКТОР ДОВБНЯ, доктор філософських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського (Чернігів, Україна);

НАТАЛІЯ ІВАНИЦЬКА, кандидатка педагогічних наук, директор Чернігівської гімназії № 35 Чернігівської міської ради (Чернігів, Україна);

СВІТЛАНА ЧЕРНЯКОВА, директорка Комунальної установи «Прилуцький центр професійного розвитку педагогічних працівників Прилуцької міської ради Чернігівської області» (Прилуки, Україна);

ОЛЕКСАНДРА ТИМОШЕНКО, в.о. директора Міського центру професійного розвитку педагогічних працівників Ніжинської міської ради Чернігівської області (Ніжин, Україна);

ОЛЕНА ЄМЕЦЬ, методистка відділу інформаційної та видавничої діяльності Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського (Чернігів, Україна)

УДК 37(09)477.78:91

ORCID 0000-0001-6860-4730

DOI 10.13140/PHEP.55.2025.03

prorector_chippo@ukr.net

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ШЛЯХ ДО СПРАВЖНЬОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОСВІТИ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності

Рецензенти:

НАЗІП ХАМІТОВ, член-кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Григорія Сковороди НАН України; **ОКСАНА МІРОШНИЧЕНКО**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського; **АЛЛА ЄРМОЛЕНКО**, директор Сновського ліцею №1 Сновської міської ради Корюківського району Чернігівської області, кандидат педагогічних наук.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти
з академічної доброчесності

«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ - ШЛЯХ ДО СПРАВЖНЬОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОСВІТИ»

У наш час світоглядних й інформаційно-технологічних трансформацій на глобальному рівні особливого значення набувають наука й освіта. Це потребує осмислення їх якості, яке здійснюється в усьому світі завдяки концепту «академічна доброчесність». У цьому контексті освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності з промовистою назвою «Академічна доброчесність - шлях до справжньої суб'єктності освіти» є, безумовно, актуальною для нашої країни.

Сама назва програми вже натякає на усвідомлення проблем освіти й на концептуальні вектори, які вказують на їх подолання. По-перше, ставиться питання руху від суб'єкт-об'єктної педагогіки до суб'єкт-суб'єктної, заснованої на моделі «Людина - Людина». По-друге, маємо постановку проблеми академічної доброчесності як драйвера цього руху. По-третє, є констатація проблеми справжності й несправжності суб'єктності освіти. По-четверте, є натяк і на проблему справжності й формальності самої академічної доброчесності.

Не можу не погодитися з думкою авторів програми, що проблема академічної доброчесності в Україні є надзвичайно важливою й актуальною. Погоджуюсь і з тим, що запит громадянського суспільства на формування покоління свідомих громадян, здатних бути справедливими в культурному просторі академізму, протистояти плагіату, проявам корупції й недоброчесності значною мірою залежить від свідомої громадянської й професійної позиції вчителя, викладача, майстра. Автори правильно зазначають, що актуалізація такої позиції повинна відбуватись на всіх рівнях освіти, насамперед - у системі післядипломної педагогічної освіти, що покликана сприяти професійному зростанню освітян як сумлінних, толерантних і творчих професіоналів.

Відзначаю й важливість одного з основних завдань програми, яке, на мою думку, є ключовим – усвідомлення філософсько-антропологічних вимірів проблеми академічної доброчесності, усвідомлення того, наскільки доброчесність загалом і академічна доброчесність, зокрема, є властивими людській природі.

Автори правильно розуміють, що практичний поворот у системі освіти України можливий лише на основі теоретичного повороту у філософії освіти. Цілком погоджуюся, що це означає мужність бути автором освітніх інновацій, творення на основі попередніх методологічних стратегій власних філософсько-педагогічних підходів, прийняття відповідальності за свої авторські підходи й практики.

Головною перевагою програми є використання новітніх методологій, зокрема, методології філософської антропології як метаантропології, яку я розробляю зі своїми учнями. Вважаю, що автори доволі коректно використали евристичні можливості метаантропології як теорії буденного, граничного й метаграничного буття людини. Це знаходить своє відображення в меті дослідження, що постає як оновлення знань, набуття нових компетентностей в умовах академічної свободи, оволодіння інструментами для розвитку культури академічної доброчесності, формування поваги до власної гідності й гідності інших, нетерпимості ставлення до корупції й проявів нечесності в освітньому середовищі й суспільстві в методологічних координатах метаантропології.

Важливою для утвердження суб'єкт-суб'єктної й академічно доброчесної освіти в її дійсності є постановка проблеми еволюції філософської антропології в мета-антропологію і таких аспектів цієї проблеми як становлення світогляду, меж людини і людського, екзистенціальних вимірів людського буття, нового гуманізму XXI століття в його протистоянні неототалітаризму.

Автори програми вдало використовують такі концепти метаантропології як «буденне буття людини», «граничне буття людини», «метаграничне буття людини», «воля до академічної доброчесності», «академічний діалог», які дозволяють відділити справжнє й удаване в процесі реалізації академічної доброчесності як ідеї й сукупності практик в умовах викликів війни та штучного інтелекту. У цьому контексті актуальними видаються такі теми

програми: «Академічна доброчесність у методологічних координатах філософської антропології як метаантропології: буденний, граничний і метаграничний виміри буття людини і суспільства», «Штучний інтелект у просторі академічної доброчесності: спокуси і запобіжники академічної недоброчесності. Актуалізація академічно доброчесного вчителя й академічно доброчесного учня», «Етичний вимір академічної доброчесності: абсолютне й відносне благо», «Воля до академічної доброчесності як спрямованість, що породжує наукову новизну й наукову харизму», «Академічна доброчесність в умовах сучасної війни і генерування стратегії сталого миру». Ця тематизація свідчить про новаторський характер програми, у якій маємо реальну відповідь на виклики сьогодення в гуманістичному річищі суб'єкт-суб'єктної освіти.

Узагалі ідея суб'єктності в освіті послідовно проводиться у світоглядних і методологічних координатах метаантропології. Можу лише вітати вдало сформульовані питання для самостійної роботи, зокрема, такі: «Розкрийте специфіку буття людини в смисловому полі метаантропології»; «Опишіть особливості виявів академічної доброчесності в методологічних координатах метаантропології»; «Розкрийте концепт «воля» як сутнісну людську властивість, що актуалізує здатність особистості й спільноти бути справедливими в культурному просторі академізму»; «Що таке людяний і нелюдяний штучний інтелект?»; «Що таке справжній академічний діалог? У чому полягає культура академічного діалогу?»; «Чи можна назвати академічну доброчесність гармонією науки і культури?»; «Які, на Ваш погляд, ключові компоненти волі до академічної доброчесності?»; «Як співвідноситься воля до академічної доброчесності зі збереженням, утвердженням й посиленням цивілізаційної суб'єктності України?».

Академічна доброчесність у контексті метаантропології визначається в програмі як здатність людини й суспільства бути справедливими, вільними і співтворчими в культурному просторі загалом і академізму зокрема. Академізм у цьому контексті постає як гранична вимогливість до себе в пізнанні й творчості. Важливим є питання академічного діалогу як вільного і співтворчого обміну думками, концепціями з повагою й толерантністю до співрозмовника та його світогляду. Маємо рух від буденного світогляду до особистісного й філософського. Це дає можливість осмислити й актуалізувати природу і

практики академічного діалогу, суб'єкта академічного діалогу й справжньої наукової дискусії.

Вважаю, що в цій програмі ми маємо розгортання нового й продуктивного підходу – «метаантропологія освіти», який відповідає сучасним реаліям, а тому може претендувати і на напрям у контексті метаантропологічної наукової школи.

Отже, ураховуючи світоглядний, методологічний і методичний потенціал, новаторський характер і, водночас, академічну врівноваженість і цілісність рецензованої програми, її цілком можна рекомендувати до найширшого впровадження в системі освіти на всіх рівнях.

**Член-кореспондент НАН України,
доктор філософських наук, професор,
провідний науковий співробітник
Інституту філософії імені
Григорія Сковороди НАН України**

Н. В. Хамітов

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності

«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ШЛЯХ ДО СПРАВЖНЬОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОСВІТИ»

Освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності «Академічна доброчесність – шлях до справжньої суб'єктності освіти» розроблена колективом авторів у відповідності до Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності, затвердженої наказом МОН України від 18.12.24 р. № 1759. Дану програму розроблено з урахуванням ключових засад державної політики у сфері повної загальної середньої освіти, зокрема, законів України «Про освіту», «Про повну загальну

середню освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї), Державного стандарту профільної середньої школи, Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р), Стратегії розвитку штучного інтелекту в Україні (2023 - 2030 р р.), Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», положень постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти, та з урахуванням сучасних суспільних викликів, європейського вектору розвитку освіти України, процесу трансформації галузі, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик академічної доброчесності.

Програму укладено з урахуванням сучасних викликів щодо якості освіти й необхідності формування довіри у суспільстві до результатів навчання, зростаючої потреби освітян у розвитку та вдосконаленні культури академічної доброчесності, оволодіння методами та прийомами виховання в учнів норм і правил академічної доброчесності, запобігання проявам нечесності.

Проблема академічної доброчесності в Україні є надзвичайно важливою й актуальною. Запит громадянського суспільства на формування покоління свідомих громадян, здатних бути справедливими в культурному просторі академізму, протистояти плагіату, проявам корупції й недоброчесності значною мірою залежить від свідомої громадянської й професійної позиції вчителя, зокрема. Погоджуюся з думкою авторів програми про те, що актуалізація такої позиції повинна відбуватись на всіх рівнях освіти, насамперед – у системі післядипломної педагогічної освіти, що покликана сприяти професійному зростанню освітян як сумлінних, толерантних і творчих професіоналів.

Слід відмітити, що одним із основних завдань програми, яке є ключовим, це – усвідомлення філософсько-антропологічних вимірів

проблеми академічної доброчесності, усвідомлення того, наскільки доброчесність загалом і академічна доброчесність, зокрема, є властивими людській природі.

Важливими, на мою думку, є завдання програми щодо визначення шляхів запобігання проявам академічної нечесності серед учасників освітнього процесу: зовнішній і внутрішній контроль; розвиток навичок побудови стратегії запобігання плагіату і формування кодексу (положення) академічної доброчесності: актуалізація потенційних евристичних можливостей учителів і учнів. Формування вказаних навичок серед учасників освітнього процесу дозволить не лише розкрити евристичні можливості учителів та учнів, але і досягти високого рівня правової культури та правосвідомості.

Навчально-тематичний план рецензованої освітньої програми відповідає освітній програмі та є цілісним, містить перелік тем, які змістовно взаємопов'язані між собою й гармонійно формують компетентності, що передбачені Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Кожна із зазначених тем стане корисною не лише для формування загального високого рівня освіченої особистості, але й для розвитку професійних якостей педагогічного працівника.

Ознайомлення зі змістом освітньої програми свідчить, що запропоноване поєднання передбачених нею освітніх компонентів у взаємодії з належним методичним забезпеченням дозволить здійснити підвищення кваліфікації педагогічних працівників на високому рівні.

Належній реалізації підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів повної загальної середньої освіти сприяє якісне методичне забезпечення освітнього процесу, яке прослідковується в рецензованій освітній програмі. Це досягається залученням до викладання дисциплін педагогічних та науково-педагогічних працівників, які демонструють високі академічні досягнення та мають практичний досвід роботи у сфері освіти. Схвальну оцінку викликає застосування під час реалізації освітньої програми онлайн-технологій з відповідними методичними підходами, що забезпечують ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форм взаємодії слухачів і викладачів у вигляді змішаної форми навчання.

Вивчення змісту рецензованої освітньої програми дозволяє зробити висновок, що методики та технології викладання, що застосовуватимуться під час її реалізації, є актуальними та відповідають сучасним стандартам освіти.

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності «Академічна доброчесність - шлях до справжньої суб'єктності освіти» відповідає вимогам Державного стандарту профільної середньої школи, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», нормам чинного законодавства про освіту та є прийнятною для її впровадження у Чернігівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського.

**Кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри
суспільних дисциплін та методики
їх викладання ЧОІППО, адвокат,
керуючий партнер АБ
«Мірошніченко
та партнери»"**

Оксана МІРОШНИЧЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти з академічної доброчесності**

Підготовлена авторами освітня програма — новий важливий крок на шляху до просування в українському педагогічному середовищі норм, правил і цінностей академічної доброчесності. Освітня програма укладена як програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності, метою якої є оновлення знань, набуття нових/додаткових навичок/компетентностей

у частині дотримання етичних принципів і визначених Законом України «Про освіту» проблеми академічної доброчесності в умовах академічної свободи, оволодіння інструментами для розвитку культури академічної доброчесності, формування поваги до власної гідності й гідності інших, нетерпимості та негативного ставлення до корупції й проявів нечесності в освітньому середовищі й суспільстві в методологічних координатах метаантропології.

В останні роки тема академічної доброчесності стала однією з основних в освітньому середовищі, й вона дійсно важлива. Без забезпечення високого рівня академічної доброчесності навряд чи можна сподіватися на розвиток української освіти та науки. Дана освітня програма відображає обрані в Україні підходи до просування академічної доброчесності, визначення, норми і правила академічної доброчесності, закріплені в тексті Закону України «Про освіту». В той же час ключовими позитивами представленої освітньої програми є її лаконічність і орієнтованість на велике коло етичних питань, таких як: здійснення освітньої діяльності на принципах академічної доброчесності, виховання в учнів правил та норм академічної доброчесності, формування кодексу (положення) академічної доброчесності закладу освіти, розвиток культури академічної доброчесності на основі штучного інтелекту, оцінювання та самооцінювання на засадах академічної доброчесності в умовах академічної свободи тощо, обговорювати які вкрай необхідно в освітянському просторі, тому що питання академічної доброчесності – це передусім питання етики, про які необхідно говорити, і пропонується освітня програма якраз і спонукає до такого діалогу. Слід додати, що у сучасному світі академічна доброчесність є тією підвалиною, яка складає фундамент внутрішньої гармонії людини, стійкість її етичної поведінки та морального образу. Академічна порядність – довіра, відповідальність, взаємоповага всередині освітянського товариства, для яких є важливим поняття чесності та справедливості. Саме на цьому й акцентує увагу дана освітня програма.

Важливою складовою освітньої програми є її направленість як на поглиблення теоретичних знань з ключових концептів академічної доброчесності, з норм чинного законодавства щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності, так і на формування

практичних навичок у частині здійснення освітньої діяльності на принципах академічної доброчесності, удосконалення навичок побудови стратегії запобігання плагіату, розв'язання практичних завдань щодо проявів академічної нечесності, оволодіння сучасними методами та прийомами виховання в учнів правил та норм академічної доброчесності тощо.

Отже, дана освітня програма пропонує для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти надзвичайно важливу тему на сьогоднішній день в освітянському середовищі – тему академічної доброчесності. Адже саме школа через елементи академічної доброчесності покликана виховувати освічену особистість, інтелектуальну гідність і повагу до різноманіття думок та ідей, реалізуючи тим самим свою соціальну місію.

Таким чином, дана освітня програма присвячена проблемі академічної доброчесності, яка є надзвичайно важливою й актуальною. Програма є невеликою за обсягом (30 годин, 1 кредит ЄКТС) і заслуговує на схвалення її Вченою радою як Авторської програми підготовки підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності.

Директор Сновського ліцею № 1,
кандидат педагогічних наук,
заслужений вчитель України

Алла ЄРМОЛЕНКО

Освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності укладено в координатах методології метаантропології з урахуванням сучасних викликів щодо якості освіти й необхідності формування довіри в суспільстві до результатів навчання, зрослої потреби освітян у розвитку та вдосконаленні культури академічної доброчесності, оволодіння методами та прийомами актуалізації в учителів та учнів світоглядних цінностей, норм і правил академічної доброчесності, запобігання проявам нечесності.

Обсяг підвищення кваліфікації: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, змішана.

Напрями підвищення кваліфікації: розвиток та вдосконалення загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти відповідно до Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800.

Мета: оновлення знань, набуття нових/додаткових навичок/компетентностей у частині дотримання етичних принципів і визначених Законом України «Про освіту» проблеми академічної доброчесності в умовах академічної свободи, оволодіння інструментами для розвитку культури академічної доброчесності, формування поваги до власної гідності й гідності інших, нетерпимості та негативного ставлення до корупції й проявів нечесності в освітньому середовищі й суспільстві в методологічних координатах метаантропології.

Основні завдання:

оновлення/набуття нових знань щодо академічної доброчесності, основних понять і положень, що розкривають її сутність і переводять із можливого в дійсне справедливості у відносинах учнів та вчителів;

формування й розвиток особистих навичок щодо здійснення освітньої діяльності на ключових принципах академічної доброчесності як спрямованості до щирої творчості й співтворчості;

усвідомлення філософсько-антропологічних вимірів проблеми академічної доброчесності, усвідомлення того, наскільки доброчесність загалом і академічна доброчесність зокрема є властивими людській природі;

оволодіння методами та прийомами виховання в учнів норм і правил академічної доброчесності без спотворень, деформацій і перекручень;

розгляд проявів академічної нечесності педагогічних працівників і учнів та відповідальності за такі порушення: моральний виклик і моральна норма;

визначення шляхів запобігання проявам академічної нечесності серед учасників освітнього процесу: зовнішній і внутрішній контроль;

розвиток навичок побудови стратегії запобігання плагіату і формування кодексу (положення) академічної доброчесності: актуалізація потенціальних евристичних можливостей учителів і учнів;

удосконалення вміння використання інструментів розвитку культури академічної доброчесності на основі штучного інтелекту, онлайн сервісів перевірки текстів на плагіат: запобігання інструментам маніпуляцій і формального контролю;

розвиток уміння оцінювання та самооцінювання на засадах академічної доброчесності в умовах академічної свободи: актуалізація волі до пізнання і творчості;

ознайомлення з напрямками роботи міжнародних організацій щодо академічної доброчесності й академічної свободи;

формування основ суб'єктності освіти – цілісної й органічної розвиненості, здатності вчителя й учня вільно обирати освітню траєкторію, створювати власний проєкт розвитку й втілювати його в життя;

розвиток у вчителя спроможності до створення новизни в освітній діяльності, що розв'язує теоретичні й практичні педагогічні проблеми, ґрунтується на українській інтелектуальній традиції, сучасних наукових дослідженнях, справжньому академізмі;

розвиток морально-етичних засад професійної діяльності педагогічних працівників щодо дотримання норм академічної доброчесності як динамічної характеристики людського буття.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність. Проблема академічної доброчесності в Україні є надзвичайно важливою й актуальною, оскільки запит громадянського суспільства на формування покоління свідомих громадян, здатними бути справедливими в культурному просторі академізму, протистояти плагіату, проявам корупції й недоброчесності значною мірою залежить від свідомої громадянської й професійної позиції вчителя, викладача, майстра. Таке надскладне завдання має виконуватися на всіх рівнях освіти, у першу чергу – в системі післядипломної педагогічної освіти, що покликана сприяти професійному зростанню освітян як сумлінних,

толерантних і творчих професіоналів задля розширення й поглиблення їх фахових компетенцій у відповідній галузі.

Освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників (директорів, заступників директорів) закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗЗСО з академічної доброчесності, затвердженої наказом МОН від 18.12.2024 № 1759, та з урахуванням ключових засадах державної політики у сфері загальної середньої освіти, зокрема, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї), Державного стандарту профільної середньої школи, Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р), Стратегії розвитку штучного інтелекту в Україні (2023 – 2030 рр.), Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», положень постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти та з урахуванням сучасних суспільних викликів, європейського вектору розвитку освіти України, процесу трансформації галузі, новітніх вітчизняних і зарубіжних наукових розробок, зокрема такої галузі філософського знання, як сучасна філософська антропологія, що інтегрує досягнення спеціальних наук про людину, кращих практичних і теоретичних виявів академічної доброчесності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Підвищення кваліфікації передбачає вдосконалення набутих та формування й розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (далі – педагогів) у частині дотримання етичних принципів і визначених законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» світоглядних цінностей, правил і норм академічної доброчесності, спрямованих на

подальше професійне становлення сучасного педагога в умовах викликів інформаційно-цифрового суспільства й академічної свободи, реалізації завдань Нової української школи на основі сучасних досягнень вітчизняної й зарубіжної філософської антропології.

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності або галузі знань передбачає:

подальший розвиток загальних компетентностей: громадянської (ЗК.01), соціальної (ЗК.02), культурної (ЗК.03), когнітивної (ЗК.04), підприємницької (ЗК.05);

формування та подальший розвиток компетентностей: А1. Мовно-комунікативної, А2. Предметно-методичної, А3. Інформаційно-цифрової, Б.1. Психологічної, Б.2. Емоційно-етичної, Б.3. Компетентність педагогічного партнерства, В.1. Інклюзивної, В.2. Здоров'язбережувальної, Г.1. Прогностичної, Г.2. Організаційної, Г.3. Оцінювально-аналітичної, Д.1. Здатність до навчання впродовж життя.

Основні результати підвищення кваліфікації

Слухачі:

поглибили знання з ключових концептів академічної доброчесності, дотримання норм чинного законодавства;

оволоділи новими знаннями з академічної доброчесності як здатності, що переводить із можливого в дійсне справедливості у відносинах вчителів і учнів у методологічному полі філософської антропології як метаантропології;

розкрили питання руху від репресивної суб'єкт-об'єктної педагогіки до гуманістичного річища суб'єкт-суб'єктної, заснованої моделі «Людина – Людина»;

удосконалили уміння й навички в частині здійснення освітньої діяльності на принципах академічної доброчесності;

оволоділи сучасними методами та прийомами актуалізації в учнів світоглядних цінностей, правил та норм академічної доброчесності;

на основі провідних практик освіти для дорослих виявили проблему справжності й формальності освіти;

актуалізували та поглибили знання щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності;

поглибили знання та удосконалили навички побудови стратегії запобігання плагіату і формування кодексу (положення) академічної доброчесності закладу освіти;

підвищили рівень професійних компетентностей щодо використання інструментів розвитку культури академічної доброчесності на основі штучного інтелекту, онлайн сервісів перевірки текстів на плагіат;

удосконалили вміння оцінювання та самооцінювання на засадах академічної доброчесності в умовах академічної свободи;

підвищили рівень професійних компетентностей щодо розв'язання практичних завдань щодо проявів академічної нечесності та її зв'язку з відсутністю етичної професійної поведінки;

ознайомилися з напрямками роботи міжнародних організацій щодо академічної доброчесності й академічної свободи;

розкрили функціональний потенціал метаантропології як теорії буденного, граничного й метакраничного буття людини й різні вияви академічної доброчесності в смисловому полі метаантропології як філософії розвитку людини;

визначили ключові філософсько-антропологічні виміри проблеми академічної доброчесності у світоглядних і методологічних координатах метаантропології;

розкрили специфіку вияву феномена академічної доброчесності в умовах сучасної війни і сталого миру.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Суб'єкти підвищення кваліфікації розробляють власні освітні програми підвищення кваліфікації (далі – освітні Програми) на основі Типової та/або Освітньої програми.

Розподіл годин Освітньої програми за видами діяльності є орієнтовним. Кількість годин на вивчення тієї чи іншої теми може змінюватися суб'єктом підвищення кваліфікації в межах годин освітньої Програми та залежно від індивідуальних запитів, потреб і професійного досвіду слухачів.

Вибір форми організації освітнього процесу, методів і засобів для досягнення результатів навчання, визначених Освітньою програмою, здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації.

Очікувані результати навчання за Освітньою програмою можуть різнитися залежно від рівня професійних компетентностей слухачів.

Теоретичний складник Освітньої програми може реалізовуватися через такі форми роботи як лекції, відеолекції, вебіари, відеоконференції тощо. Практичний складник – через практикуми, навчальні тренінги, семінари, диспути, майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі за дистанційною формою навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші форми занять в асинхронному режимі проводяться за різними форматами, визначеними суб'єктом підвищення кваліфікації.

Слухачі, які успішно пройшли навчання та підсумкове оцінювання, отримують свідоцтво (сертифікат) про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Зміст Освітньої програми та форми роботи

Зміст Освітньої програми передбачає теоретичний та практичний складник навчання слухачів, а також виконання ними самостійної роботи.

Теоретичний складник Освітньої програми зорієнтований на: поглиблення знань слухачів щодо академічної доброчесності як фундаментальної цінності суспільства у вимірі глобального контексту і сучасної української школи та основи сталого розвитку закладу освіти.

Практичний складник Освітньої програми спрямований на: розвиток практичних умінь слухачів з побудови стратегії запобігання плагіату і формування кодексу академічної доброчесності; оволодіння інструментами розвитку культури академічної доброчесності на основі штучного інтелекту, онлайн сервісів перевірки текстів на плагіат; розв'язанню практичних завдань щодо проявів академічної нечесності та її зв'язку з відсутністю етичної професійної поведінки; удосконалення навички оцінювання та самооцінювання на засадах академічної доброчесності й академічної свободи. Практичні завдання виконуються

слухачами у процесі практичних занять, передбачених навчально-тематичним планом Освітньої програми.

Самостійна робота слухачів передбачає вивчення нормативно-правового, інструктивно-методичного забезпечення щодо академічної доброчесності, поглиблення знань шляхом вивчення матеріалів наукових досліджень та кращих практик; виконання завдань пошукового характеру і проєктної діяльності, спрямованих на поглиблення знань з академічної доброчесності, формування переконань і усвідомлень щодо необхідності дотримання принципів академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності й корупції, посилення відповідальності педагога за результати навчання і викладання в умовах академічної свободи.

Зміст Освітньої програми складається з восьми логічно вибудованих і взаємопов'язаних тем.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

для очного навчання: мультимедійний проєктор; ноутбук, інтерактивна дошка зі спеціальним програмним забезпеченням, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, сучасне програмне забезпечення, швидкісний Інтернет-канал;

для дистанційного навчання: комп'ютерна техніка (комп'ютер/ноутбук, вебкамера, мікрофон), доступ до швидкісного Інтернет-каналу, платформа для навчання суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення занять за дистанційною формою.

ОРІЄНТОВНИЙ НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви тем	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Всього
1.	Академічна доброчесність як виклик глобалізованого світу і Нової української школи: філософсько-антропологічні цінності, цілі та ідеали	2	-	2	4

2.	Академічна доброчесність як проблема сучасної моделі освіти: практичний поворот від суб'єкт-об'єктних до суб'єкт-суб'єктних відносин	2	2	-	4
3.	Академічна доброчесність у методологічних координатах філософської антропології як метаантропології: буденний, граничний і метаграничний виміри буття людини і суспільства	2	2	2	6
4.	Нормативно-правове підґрунтя академічної доброчесності: вектор на новизну знань та забезпечення довіри до результатів навчання	-	2	2	4
5.	Штучний інтелект у просторі академічної доброчесності: спокуси і запобіжники академічної недоброчесності. Актуалізація академічно доброчесного вчителя й академічно доброчесного учня	-	2	2	4
6.	Етичний вимір академічної доброчесності: абсолютне й відносне благо	-	2	-	2
7.	Воля до академічної доброчесності як спрямованість, що породжує наукову новизну й наукову харизму	-	2	-	2
8.	Академічна доброчесність в умовах сучасної війни і генерування стратегії сталого миру	2	-	1,5	3,5
9.	Підсумкова атестація (тестування)	-	-	0,5	0,5
10.	Всього годин	8	12	10	30

ЗМІСТ АВТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Академічна доброчесність як виклик глобалізованого світу і Нової української школи: філософсько-антропологічні цінності, цілі та ідеали.

Визначення, сенс та інституційне призначення академічної доброчесності: збереження і просування академічних цінностей.

Виклики глобалізованого, взаємозалежного світу, впровадження концептуальних положень Концепції «Нова українська школа» і загострення проблеми академічної доброчесності як здатності людини й суспільства бути справедливими, вільними і співтворчими в культурному просторі академізму з безумовною повагою до гідності Іншого та його світогляду. Академізм як гранична вимогливість до себе в пізнанні й творчості.

Академічна доброчесність – стратегія актуалізованої особистості, що протидіє нечесності й корупції. Академічний діалог як вільний і співтворчий обмін точками зору, концепціями з повагою і толерантністю до співрозмовника та його світогляду. Осмислення природи академічного діалогу. Суб'єкт академічного діалогу. Справжня наукова дискусія.

Фундаментальні цінності, цілі та ідеали академічної доброчесності: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та мужність (бути автором). Полемічний діалог. Пошук істини й креативна взаємодія опонентів. Воля до академічної доброчесності. Воля до академічної харизми. Керівник закладу загальної середньої освіти як харизматична особистість: здатність забезпечити справедливість у відносинах у пізнанні й творенні культури академічної доброчесності. Обмін новітніми креативними здобутками.

Деформації й перекручення академічної доброчесності: властивості людської природи. Еволюція філософської антропології в мета-антропологію: становлення світогляду, межі людини і людського, екзистенціальні виміри людського буття.

Тема 2. Академічна доброчесність як проблема сучасної моделі освіти: практичний поворот від суб'єкт-об'єктних до суб'єкт-суб'єктних відносин.

Теоретичні й практичні передумови переходу із можливого в дійсне справедливості у відносинах учнів і вчителів, поваги до власної гідності, гідності колег, спрямованості до творчості й співтворчості. Проблема суб'єктності в сучасній філософії освіти. Антропологічні контрверзи суб'єктності. Основоположні цінності людського буття: процес переоцінки цінностей і переосмислення історичної і культурної ролі еліти. Ідея суб'єктності в освіті як культурна вимога нашого часу. Проблема взаємин особи і суспільства: мета «Не героїчно загинути, а героїчно перемогти!» (Назіп Хамітов). Стадії розвитку педагогічної взаємодії: досягнення граничного сплеску творчих сил людини. Ідея суб'єктності в освіті під кутом зору метаантропології.

Передумови практичного повороту в системі освіти України. Теоретичний поворот у філософії освіти України: мужність бути автором освітніх інновацій, творення власних філософсько-педагогічних підходів, прийняття відповідальності за свої авторські підходи, практики, ідеї. Роль академічної доброчесності в здійсненні теоретичного повороту у філософії освіти.

Людина, її гідна самореалізація як мета і умова цивілізаційного поступу України. Нова парадигма суб'єкт-суб'єктної ціннісно-комунікативної взаємодії «Людина – Людина»: співтворчість і співдія вчителя та учня. Ідея суб'єктності в освіті: духовно-культурний і політичний виміри. Діалогічна парадигма освіти «Людина – Людина»: глибинна корекція міжособистісних відносин, шлях до практичної реалізації Концепції «Нова українська школа». Суб'єкт-суб'єктна взаємодія «Людина – Людина» як основа метафізично-космічного процесу життя: неможлива без свободи людини, академічної доброчесності й незалежності України.

Тема 3. Академічна доброчесність у методологічних координатах філософської антропології як метаантропології: буденний, граничний і метаграничний виміри буття людини і суспільства.

Академічна доброчесність в буденному бутті людини: зовнішній вияв. Деформація академічної доброчесності під зовнішнім впливом. Академічна доброчесність на рівні волі до самозбереження й продовження роду. Несамостійність академічної доброчесності в буденному бутті людини. Контроль за дотриманням ключових принципів академічної доброчесності.

Граничний вимір людського буття: протиріччя академічної доброчесності внаслідок дії волі до влади. Академічна доброчесність як інструмент маніпуляцій і формального контролю. Обмеженість академічної доброчесності під впливом дії волі до пізнання і творчості. Академічна доброчесність як здатність до пізнання і творчості, а не співтворчості. Гранична вимогливість до себе в пізнанні й творчості.

Академічна доброчесність у метаграничному вимірі людського буття як найбільш природна й органічна. Поєднання волі до пізнання і творчості з волею до співтворчості. Індивідуальне занурення вчителя у свої педагогічні дослідження, свого закладу освіти та дослідження всієї педагогічної спільноти.

Буденний, особистісний і філософський типи світогляду і їх кореляція з буденним, граничним і метаграничним вимірами буття людини. Академічна доброчесність в контексті вказаних вище типів світогляду.

Справжня академічна доброчесність і академічний діалог. Воля до академічної доброчесності. Воля до наукової новизни. Академічна харизма вчителя.

Тема 4. Нормативно-правове підґрунтя академічної доброчесності: вектор на новизну знань та забезпечення довіри до результатів навчання.

Проблема пошуків шляхів ефективної боротьби з академічною недоброчесністю: юридичні інструменти. Конституція України (статті 41, 54). Цивільний кодекс України (стаття 418, п.1; п.3.). Закон України «Про авторське право і суміжні права» (стаття 50, п.в.). Закон України «Про освіту» (стаття 42). Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 43).

Проект Закону «Про академічну доброчесність»: передумова якісної освітньої діяльності та здобуття якісної освіти.

Кодекс (Положення) академічної доброчесності (далі – Положення) як документ закладу освіти, затверджений рішенням педагогічної ради, розміщений на сайті закладу освіти, спрямований на реалізацію таких завдань: розроблення системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну

педагогічну та творчу діяльність; об'єктивне оцінювання результатів навчання. Взаємозв'язок Положення з основними внутрішніми документами, якими керується заклад освіти: Статут та Стратегія розвитку закладу освіти; Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти; Положення про організацію освітнього процесу під час дистанційного навчання; Правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників, схвалених на зборах трудового колективу; Колективного договору. Норми Положення – закріплюють правила поведінки учасників освітнього процесу у трьох основних сферах: освітній, науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

Критерії інституційного захисту академічної доброчесності.

Тема 5. Штучний інтелект у просторі академічної доброчесності: спокуси і запобіжники. Актуалізація академічно доброчесного вчителя й академічно доброчесного учня.

Інформаційна Інтернет-безодня: виникнення феномену «гугл-мислення» і «чат-бот-мислення». Проблема скачування готових інформаційних блоків без творчого пошуку.

Штучний інтелект (далі – ШІ): фабрикація і компіляція академічних текстів. Антиплагіатні програми: виявлення текстових запозичень і зупинка «гугл-мислячих» учнів і вчителів. Ключові питання, пов'язані з етикою використання ШІ. Ідентифікація принципів ШІ в умовах академічної доброчесності: конфіденційності; управління та опіки (відповідність цілям освіти та потребам учасників освітнього процесу); прозорості та відповідальності (збір, аналіз та використання інформації); персоналізованого навчання; інклюзивності (доступність для всіх груп користувачів). Рекомендації з дотримання академічної доброчесності за умов використання ШІ та її забезпечення в освітній діяльності учасниками освітнього процесу. Закордонний досвід недопущення академічної недоброчесності при використанні ШІ.

Академічна доброчесність освітньо-наукового простору: вектори євроінтеграційних процесів (на рівні законодавчому, адміністративному, проєктному, освітньому та науковому).

Справжня академічна доброчесність: культивування наукової новизни і волі до академічної доброчесності. Складові академічної доброчесності: академічне письмо й академічний діалог. Академічне

письмо як здатність висловлювати концептуальне мислення в тексті. Академічний діалог як вільний і співтворчий обмін точками зору, концепціями з повагою до співрозмовника (навчання аргументованого обговорення).

Взаємодія вчителя й учня: трансформація відносин. Академічно доброчесний учитель: заохочення учнів до діалогу, передача реального педагогічного досвіду, актуалізація креативного мислення учнів. Академічно доброчесний учень: виголошення не анонімних істин з підручника, а цитування різних авторів, висловлення свого ставлення до їхніх ідей і висновків.

Академічна доброчесність керівника закладу загальної середньої освіти як спроможність, що переводить із можливого в дійсне справедливність у відносинах учителя і учня. Керівник ЗЗСО: здатність зберігати й розвивати репутацію сумлінного, толерантного й творчого професіонала. Доброчесність загалом і академічна доброчесність зокрема керівника закладу освіти: воля до пізнання й творчості, що доповнюється волею до співтворчості. Долання власної обмеженості.

Становлення критичного мислення. Стратегія критичного мислення: сучасне наукове знання, що не заперечує попереднє як «несучасне» й «архаїчне». Нові ідеї: підкріплення, аргументування й структурування. Застосування методології авторського підходу.

Тема 6. Етичний вимір академічної доброчесності: абсолютне й відносне благо.

Академічна доброчесність у метаграницьному вимірі буття людини: абсолютне й безумовне благо. Справжня академічна доброчесність: без спотворень, деформацій або перекручень.

Академічна доброчесність у буденному бутті людини: обмежена і діє під впливом зовнішнього контролю.

Академічна доброчесність у границьному вимірі людського буття: перекручена діями особистостей, що воліють отримати владу в академічній спільноті.

Академічна доброчесність у буденному і границьному вимірі буття людини як моральний виклик.

Академічна доброчесність у метаграницьному вимірі буття людини як моральна норма. Недосяжність академічної доброчесності в координатах буденного і границьного.

Продуктивний контроль за дотриманням академічної доброчесності: не страх покарання, а актуалізація потенціальних евристичних можливостей учнів і вчителів.

Академічна недоброчесність або умовна академічна доброчесність. Реальність академічної доброчесності як породження реальної наукової творчості.

Тема 7. Воля до академічної доброчесності як спрямованість, що породжує наукову новизну й наукову харизму.

Воля як сутнісна людська властивість. Свідома спрямованість до досягнення мети. Перехід із можливості в дійсність. Єдність свідомого й позасвідомого.

Імпульс волі до академічної доброчесності. Академічна доброчесність як процес, що потребує вольових зусиль. Можливість переходу в натхнення. Внутрішні причини набуття доброчесності освітянина: подолання репресивності й саморепресивності. Наповнення відношення до науки любов'ю, а до доброчесності – свободою.

Воля до наукової новизни як ключовий компонент академічної доброчесності. Академічна харизма як стан натхненності у творенні ідей, написанні оригінальних текстів, духовної й душевної взаємодії з учнями, колегами.

Авторитарна харизма вчителя. Гуманістична академічна харизма вчителя. Взаємодія гуманістичного академічного харизматика-вчителя з учнями: заохочення творчих пошуків та ініціативності, спонукання до здійснення оригінальних завершених досліджень.

Ставлення до учня як до Іншого, як до партнера, а не об'єкта впливу і маніпуляцій. Воля до суб'єктності: вольова інтенція буття вчителя. Суб'єкт – суб'єктна взаємодія «Людина – Людина».

Воля до суб'єктності в освіті як основа, фундамент волі до цивілізаційної суб'єктності України.

Тема 8. Академічна доброчесність в умовах сучасної війни і генерування стратегії сталого миру.

Значення академічної доброчесності в умовах війни та миру. Специфіка академічної доброчесності в ситуації війни. Академічна доброчесність як основа інноваційних рішень, спрямованих на перемогу. Академічно недоброчесний учитель, учень в умовах війни. Недостатня академічна доброчесність освітян як гальмо цивілізаційної

суб'єктності України, як фактор поразки країни у війні й втрати цивілізаційної суб'єктності. Академічна доброчесність – шлях до реальної перемоги та розвитку.

Академічна доброчесність у гуманітарному, філософському знанні. Традиційний і новий гуманізм. Новий гуманізм як гуманізм світоглядного розуміння й партнерства. Як перемогти пандемію неототалітаризму у світі?

Воля керівника закладу загальної середньої освіти до академічної доброчесності: акцент на суб'єктності. Воля до академічної доброчесності: збереження, утвердження й посилення цивілізаційної суб'єктності України.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Академічна доброчесність: каталізатор системних соціальних змін чи панацея від усіх хвороб і не лише в академічній науковій сфері, а й в освіті загалом?
2. Що таке академічна доброчесність? Надайте визначення академічної доброчесності.
3. На яких світоглядних засадах Назіп Хамітов будує здатність особистості й спільноти набутти справедливості у пізнанні й творенні культури академічної доброчесності?
4. Проаналізуйте законодавство України щодо поняття «академічна доброчесність» та розкрийте імплементацію його ключових засад у вашому закладі освіти.
5. Проаналізуйте матеріали Міжнародного центру академічної доброчесності (ICAI) щодо фундаментальних цінностей академічної доброчесності та їх імплементацію в українську освіту.
6. Обґрунтуйте роль шкільної освіти у формуванні покоління, здатного діяти на принципах академічної свободи і академічної доброчесності.
7. Розкрийте специфіку буття людини в смисловому полі метаантропології.

8. Опишіть особливості виявів академічної доброчесності в методологічних координатах метаантропології.
9. Розкрийте концепт «воля» як сутнісну людську властивість, що актуалізує здатність особистості й спільноти бути справедливими в культурному просторі академізму.
10. Обґрунтуйте необхідність дотримання академічної доброчесності як складової сталого розвитку закладу освіти.
11. Розкрийте ключові засади Положення про академічну доброчесність вашого закладу освіти. Які б Ви внесли зміни відповідно до нових вимог часу?
12. Чим різниться авторитарна і гуманістична академічна харизма вчителя?
13. Обґрунтуйте розробку стратегій для впровадження та політики використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладу освіти.
14. Що таке людяний і нелюдяний штучний інтелект?
15. Що таке справжній академічний діалог? В чому полягає культура академічного діалогу?
16. Чи існує академічна свобода, чи це є лише фікція? Яка Ваша думка?
17. Опишіть переваги академічної свободи для дотримання академічної доброчесності.
18. Обґрунтуйте твердження, що прояви академічної нечесності педагога ведуть до проявів академічної нечесності учнів: негативні наслідки для особистості й суспільства.
19. Чи можна назвати академічну доброчесність гармонією науки і культури?
20. Які, на Ваш погляд, ключові компоненти волі до академічної доброчесності?
21. Проаналізуйте проблему співвідношення оцінювання та академічної доброчесності: як діяти об'єктивно?

22. Зарубіжний досвід та вітчизняна практика академічної доброчесності: як Ви вважаєте, що ми можемо запозичити, а що не варто імплементувати в систему освіти України?
23. Які теоретико-методологічні принципи мають бути покладені в основу Кодексу (положення) академічної доброчесності школи XXI-го століття?
24. У чому Ви вбачаєте особливий статус Кодексу (положення) академічної доброчесності закладу освіти?
25. Що означає для освіти реалізація концепції суб'єкт-суб'єктної взаємодії «Людина – Людина»? Змодельуйте навчальний клас із учителем як малу соціальну групу в умовах реалізації концепції суб'єкт-суб'єктної взаємодії «Людина – Людина».
26. Розкрийте специфіку академічної доброчесності в умовах війни.
27. Чому недостатня академічна доброчесність освітян є гальмом цивілізаційної суб'єктності України, фактором поразки країни у війні й втрати цивілізаційної суб'єктності?
28. Які Ваші аргументи на користь тези, що академічна доброчесність – це шлях до реальної перемоги та розвитку?
29. Що породжує академічну харизму вчителя (як стан натхненності у творенні освітніх ідей, написанні оригінальних текстів, духовної й душевної взаємодії з учнями, колегами, педагогічною спільнотою)?
30. Як співвідноситься воля до академічної доброчесності зі збереженням, утвердженням й посиленням цивілізаційної суб'єктності України?

ПОСИЛАННЯ:

Нормативно-правові джерела

1. Конституція України. 1996. Витяг. (статті 41, 54). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України (стаття 418, п.1; п.2; п.3.). https://kodeksy.com.ua/tsivil_nij_kodeks_ukraini/statja-418.htm#:~:text=3.

3. Закон України «Про авторське і суміжні права»: від 23 грудня 1993 року № 3792-XII (стаття 50, п.в.). https://kodeksy.com.ua/pro_avtors_ke_pravo_i_sumizhni_prava/statja-50.htm
4. Закон України «Про вищу освіту»: (стаття 1, п.1). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Закон України «Про освіту»: від 05 вересня 2017 року №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту»: від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
7. Державний стандарт профільної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 року. №851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchitel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
9. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»: Наказ міністерства економіки України від 17 вересня 2021 року №568-21 URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf>
10. Проект Закону України «Про академічну доброчесність»: від 08.01.2024 №10392 URL: https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/76594.html

Рекомендована література

1. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу. URL: <https://eo.gov.ua/akademichiiia-dobrochesnist-zalezht-vid-usikhuchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>.
2. Академічна доброчесність у середній освіті: методичні рекомендації. URL: <https://academiq.org.ua/novyny/metodychni-rekomendatsiyi-dlya-zakladiv-serednoyi-osvity/>.
3. Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище: збірник есе програми підвищення кваліфікації / упорядники: А. Артюхов, М. Віхляєв, Ю. Волк. 18 вересня - 18 жовтня 2023 року. Львів-Торунь ; Liha-Pres, 2023.

524 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u404/zbirnik_ese_advanced_training_academ.integr.pdf.

4. Академічна недоброчесність. Центр академічної етики та досконалості в освіті «Етоє». URL: <http://e-csr.org.ua/node/229>.

5. Бойченко М. Інституційні засади академічної доброчесності: філософська та правова концептуалізація. *Філософія освіти*. 2019. 24 (1). С. 97 –114. URL: <https://philosopheducation.com/index.php/philed>.

6. Горчинський С. В. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. Горчинський С.В., Софілканич М. І, Горбенко І. Ф. // Академічні візії. 2023. Випуск 20, URL: <https://zenodo.org/records/8022979>.

7. Десять правил, як працювати з академічною доброчесністю в школі. Думки педагогів. URL: <https://nus.org.ua/articles/10-pravyl-yak-pratsyuvate-z-akademichnoyu-dobrochesnistyu-v-shkoli-dumky-pedagogiv/>.

8. Довбня В. Суб'єктність як фундаментальний концепт сучасної філософії освіти. *Філософія освіти*. 2024. 30 (1). С. 204 – 220. <https://philosopheducation.com/index.php/philed>.

9. Довідник з академічної доброчесності / уклад. : В. Г. Гур'ялова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій ; за заг. ред. Т. О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/71531/3/dovidnyk.pdf>.

10. Інтерв'ю з членом-кореспондентом НАН України Назіпом Хамітовим щодо науки в культурі та культури в науці у програмі «Про науку. Компетентно» (ведучий – академік НАН України Володимир Семиноженко). Національна академія наук України: https://www.nas.gov.ua/academy_comments/intervyu-providnogo-naukovogo-spivrobitnika-institutu-filosofi-im-gs-skovorodi-nan-ukrani-chlena-korespondenta-nan-ukrani-nazipa-hamitova.

11. Пирожков С.І., Хамітов Н.В. Цивілізаційна суб'єктність України: від потенцій до нового світогляду і буття людини. Київ: Наукова думка, 2020. 255 с.

12. Проєкт «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ / Американські Ради з міжнародної освіти. URL: <https://academiq.org.ua>.

13. Прозора школа: як побудувати доброчесне середовище: базовий курс для вчителів. URL: <https://1learning.nazk.gov.ua/courses/courseviewl;NACP+osvOO1+2022-07/about/>.
14. Толочко С. В. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 62. Том 2. С. 25-32. URL: [http://www.innovpedagogh.od.ua/archives/2023/62/part 2/4.pdf](http://www.innovpedagogh.od.ua/archives/2023/62/part%202/4.pdf).
15. Філософія науки і культури: словник. За ред. Н. Хамітова. К.: КНТ, 2024. 437 с.
16. Хамітов Н. Академічна доброчесність – шлях до справжньої інтелектуальної еліти. Дзеркало тижня. 2024. 22 грудня. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/akademichna-dobrochesnist-shljakh-do-spravzhnoji-intelektualnoji-eliti.html>.
17. Хамітов Н. Академічна доброчесність як виклик вимога і воля: контексти філософської антропології, етики й філософії освіти // Філософія освіти. 2023. 29 (2). С. 27–45. <https://philosopheducation.com/index.php/philed>.
18. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 5-е видання, виправлене і доповнене. К.: КНТ, 2023. 405 с.
19. Academic Freedom, Intellectual Honesty and Academic Integrity Policy. URL: <https://catalog.chsu.edu/academic-freedom-intellectual-honesty-and-academic-integrity-policy>.
20. Academic integrity and teamwork. URL: <https://www.momash.edu/student-academic-success/collaborate-with-others/academic-integrityv-and-teamwork>.
21. Academic Integrity at IELEV Private High School. URL: [https://www.ielev.k 12.tr/en/high-school/gjb/policies/academic-integrity/](https://www.ielev.k12.tr/en/high-school/gjb/policies/academic-integrity/).
22. Courtney Cullen. Artificial Intelligence: Friend, Foe, or Neither? URL: [https://academicintegrityv.org/resources/blog/l10-2023/february-2023/422-artificial-intelligence-friend-foe-or-neither?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR13SGPME4C262Hvo77SGBbkq-eQ7JYhkPRHhsiz2fIHIRF5lBnn xfoiuM aem qQ-fPQjGgP8XhJd-dPiYsg](https://academicintegrityv.org/resources/blog/l10-2023/february-2023/422-artificial-intelligence-friend-foe-or-neither?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR13SGPME4C262Hvo77SGBbkq-eQ7JYhkPRHhsiz2fIHIRF5lBnnxfoiuMaemqQ-fPQjGgP8XhJd-dPiYsg).
23. Ethics and the workplace. URL: <https://ahaslides.com/uk/blog/ethicsand-workplace>.

24. European Network for Academic Integrity. URL: <https://academicintegrity.eu/materials/>.
25. Fostering Students' Academic Integrity. URL: <http://www.edutopia.org/article/preventing-academic-dishonesty-high-school/>.
26. International Journal for Educational Integrity. URL: <https://edmintegrity.biomedcentral.com/>.
27. Khamitov N. The War in Ukraine and the New Humanism: David versus Goliath. Meta-anthropology of history of 21st century. Sofia: Kibea. 2023. 124 p.
28. The European Network for Academic Integrity. URL: <https://www.academicintegrity.eu/wp/about-enai/>.
29. The International Center for Academic Integrity (ICAI) URL: <https://academicintegrity.org/#>.
30. Tony Shannon. Academic Freedom and Academic Integrity. The International Journal for Business Education. Volume 164. 8-3-2023, URL: <https://ir.library.illinoisstate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1132&context=ijbe>.
31. What can you do to prevent academic dishonesty in your school? URL: <https://www.linkedin.com/advice/0/what-can-you-do-prevent-academic-dishonesty-mogvf>.